

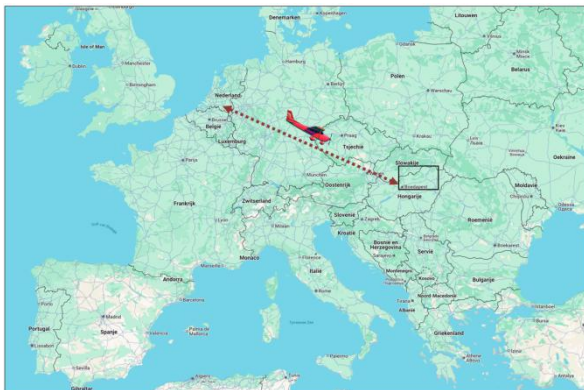

*Scharrelaar in de kleine Hortobágy, Hongarije,
19 mei 2025 (Paul van Pelt)*

Een dikke week vogels kijken in Hongarije, mei 2025

Tom Heijnen & Paul van Pelt

Ergens vorig jaar staken wij de koppen bij elkaar. We hadden zin om in het voorjaar van 2025 een vogelreisje te maken. Na wat wikken en wegen kwamen we op de poesta van Hortobágy NP in Hongarije uit. Zeer vogelrijk met enkele spectaculaire soorten zoals Keizerarend en Grote Trap, naast al het ander mooi spul zoals Syrische Bonte Spechten, Scharrelaars en Buidelmezen. We raadpleegden reisverslagen en besloten toen om eerst enkele dagen naar het Bükk NP te gaan, een bebost laaggebergte met soorten als Oeraluil en Withalsvliegen-vanger, en daarna naar de Hortobágy.

Het is 2 uur vliegen van Eindhoven naar Boedapest.

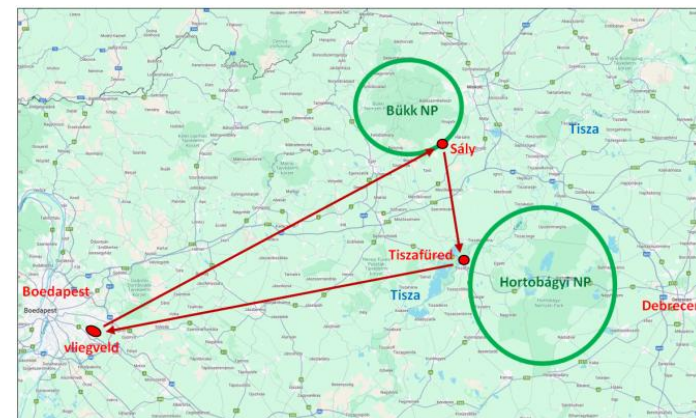
De voorbereiding

Met de auto is het 1500 km naar Hortobágy NP wat tot een te groot tijdsbeslag zou leiden op de dag of tien die we ter beschikking hadden voor de reis. We namen daarom het vliegtuig. Er gaan regelmatig vluchten van Eindhoven naar Boedapest. We besloten om 13 mei naar Boedapest te vliegen en 22 mei weer naar huis te gaan. De vluchttijden waren gunstig zodat we op de heenweg alle tijd hadden om van het vliegveld bij Boedapest naar onze eerste accommodatie bij Bükk NP te gaan, en op de terugweg van onze acco bij Hortobágy NP naar het vliegveld. We huurden een auto en legden de twee acco's vast.

Over vogels in Bükk NP en Hortobágy NP is opvallend weinig concrete informatie te vinden. Er zijn on-line meer dan genoeg [vogelverslagen](#) beschikbaar, maar slechts enkele geven tips over waar je het beste kunt zijn en hoe je daar kunt komen. Eén [verslag](#), van Rick van der Weijde, stak boven alle andere uit en daar hebben we dankbaar gebruik van gemaakt.

Eenmaal in Hongarije raadpleegden we regelmatig [Observation.org](#) en [eBird](#). Dat leverde ons twee Sperwergrasmussen op,

maar het lukte ons niet om een Krekelzanger op te sporen. Overigens helpen deze bronnen je niet bij het vinden van Oeraluilen omdat precieze locaties (terecht) niet worden vrijgegeven.

Ligging van Bükk NP en Hortobágy NP ten opzichte van de steden Boedapest en Debrecen.

In Hongarije

Pech onderweg

Van het vliegveld van Boedapest reden we over prima wegen naar het oosten. We stopten op een bekende locatie voor Sakervalk waar de de hoogspanningsmasten afspeurden. Een Saker zagen we niet maar wel twee Keizerarenden, ook leuk!

Net voor onze eerste acco maakten we een stop langs enkele visvijvers waar uiteraard (want algemeen in Hongarije) Grote Karekieten zongen en Bruine Kiekendieven vlogen. Ook liep er vlakbij een Vos.

Een Vos vlakbij het dorpje Sály (TH).

Tom stapte over een balk heen en viel plotseling plat op z'n smoel, samen met verrekijker en twee camera's. Hij dacht eerst dat het z'n enkel wel zou zijn (want die zwikt vaker om), maar gek genoeg was het zijn voet die op een of andere manier zwaar geblesseerd raakte. Om een lang verhaal kort te maken: de dag erop gingen we noodgedwongen naar een lokaal ziekenhuis om röntgenfoto's te laten maken. De lokale orthopeed zag hierop geen breuken dus Tom dacht: tanden op elkaar, strompelend lekker vogelen (met kruk) en herstellen doe ik thuis wel. Wel was Tom beperkt tot korte afstanden. Een hellinkje lopen (ook al was het maar 1%) zat er niet in.

Bükk NP

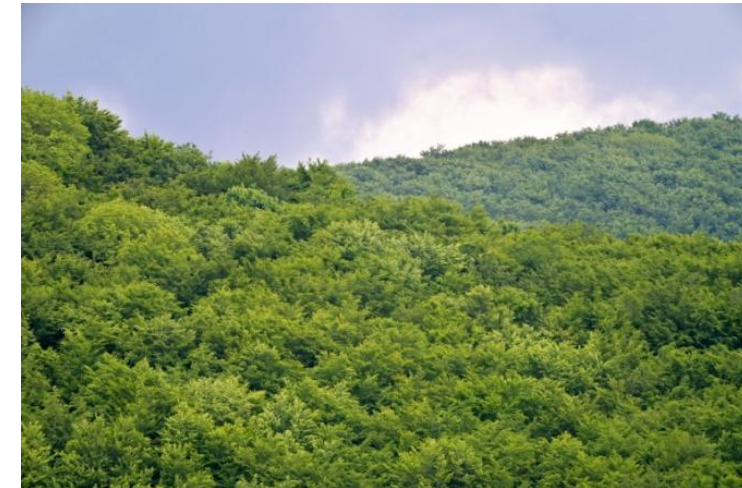
Bükk NP is 418 km² groot waarvan 94% met bos (vooral eiken) bedekt is. Het is een karst plateau op 800-1000 m. hoogte dat onderdeel uitmaakt van de Westelijke [Karpaten](#). Tot de broedvogels behoren Sakervalk, Slangenarend, Hazelhoen, Oeraluil, Oehoe, Waterspreeuw en Rode Rotslijster. Die hebben we geen van allen gezien, deels door de beperkingen van Tom maar ook omdat je voor het vinden van die soorten actuele tips nodig hebt van lokale vogelaars.

Onze accommodatie Gárdonyi Ház in Sály (TH).

Wij verbleven drie nachten in Sály, een dorpje aan de zuidrand van het Bükk NP. We zaten in het prachtige Gárdonyi Ház, een compleet huis met alles erop en eraan plus grote tuin. De Nederlandse eigenaren Bibi en Marco waren enorm gastvrij en hielpen ons ook bij het bezoeken van huisarts en ziekenhuis.

Van Sály is het maar 5 min. naar het gehucht Latorpuszta waar het Bükk NP begint. We liepen hier twee keer een klein stukje het bos in en konden Grijskopspecht en Withalsvliegenvangers noteren. Aan de rand van Latorpuszta liep Paul een pad in om een Sperwergrasmus te zoeken. De vogel zong volop maar weigerde om zich te laten zien.

De uitgestrekte bossen van Bükk NP (TH).

Tijdens een regendag bezochten we ook het centrale deel van het park. Een slingerweg door prachtig beboste heuvels verbindt de dorpen Felsőtárkány en Bükkszentkereszt met elkaar. We hoorden en zagen langs dit traject diverse Withalsvliegenvangers. Grappig waren de vele Grote Gele Kwikstaarten langs de weg, midden in het bos zonder beekje in de buurt.

Withalsvliegenvanger in Bükk NP (PvP).

Bij Sály reden we enkele zandwegen in, over de zacht glooiende heuvels met graslanden, bouwland en heggen. We hoorden Kwartels, Zomertortels, Nachtegalen en Grauwe Gorzen, en zagen Boomvalk, Roodpootvalk en Grauwe Klauwieren. De Grauwe Klauwier bleek tijdens onze vogeltrip overigens een algemene soort te zijn waarvan we er vele tientallen zagen.

Heuvellandschap met uitzicht op Sály (TH).

Kleine Hortobágy

Van Sály is het maar een uur rijden naar Hortobágy NP. Onderweg maakten we meerdere stops en zo konden we fraai Keizerarend, Zeearend, Roodpootvalk, een groepje Bijeneters en de eerste Kleine Klapeksters bekijken.

Keizerarend ten NO van Szentistván (PvP).

Bij het dorp Tiszabábolna, gelegen ten noorden van de Tisza rivier, reden we de zgn. kleine Hortobágy in. Dit stuk bezochten we enkele dagen later nog een keer. Het is vergelijkbaar met de Hortobágy maar veel rustiger omdat er geen verharde wegen doorheen lopen.

De kleine Hortobágy (TH).

Langs het zandpad ten noorden van Tiszabábolna konden we schitterend Scharrelaars en Kleine Klapeksters bekijken.

Kleine Klapekster in de kleine Hortobágy (TH).

Bij een paar visvijvers was een Buidelmees te bewonderen en op twee plekken zagen we Kraanvogels. Een grote waterplas was goed voor tientallen Witwangsterns en ook zaten er Witoogeenden en Zomertalingen.

Buidelmezen zijn in de (kleine) Hortobágy algemeen (PvP).

Hortobágy NP

[Hortobágy NP](#) werd als eerste nationaal park van Hongarije opgericht, al was dat pas in 1973! Het is met 810 km² voor Nederlandse begrippen een behoorlijk groot park. Het is karakteristiek voor het landschap van de [Grote Hongaarse Laagvlakte](#) dat bestond uit graslanden ([poesta](#)) en moerassen. Door extensieve veeteelt werd het in de 19^e eeuw een cultuurlandschap en de afgelopen eeuw zijn grote delen van de Grote Hongaarse Laagvlakte verder in cultuur gebracht. Hortobágy beschermt onder meer het 19^e eeuwse cultuurlandschap.

Hortobágy (TH).

Hortobágy is al decennia lang bekend onder vogelaars, niet alleen vanwege broedvogels zoals Grote Trap, Roodpootvalk en Scharrelaar maar ook als pleisterplaats voor doortrekkende Kraanvogels en overwinteringsgebied van Dwergganzen. Die Grote Trappen zijn in de zomer overigens alleen te zien als je voor behoorlijk wat geld een gids

inhuurt die je met een jeep meeneemt naar delen van het gebied die anders verboden zijn.

We verbleven in een stadsappartement in Tiszafüred dat aan de westrand van het Hortobágy NP ligt, aan de Tisza rivier. Van hieruit verkenden we het park. Een heel groot deel is overigens niet toegankelijk en voor de wél toegankelijke delen moet je een toegangsbewijs kopen dat in het dorpje Hortobágy te krijgen is. Het gros van de openbare delen bestaat overigens uit visvijvers, waaronder die van Hortobágy Halastó die we twee keer bezochten.

Eén van de vele uitkijktorens (TH).

Vooral op de vijvers en in de rietkragen waren veel vogels te vinden maar ook in de graslanden was er altijd wel wat te zien. Algemeen waren onder meer Witoogend, Witwangstern, Dwergaalscholver, Ralreiger, Purperreiger, Bruine Kiekendief, Zeearend, Scharrelaar, Wielewaal, Kleine Klapekster,

Buidelmees, Grote Karekiet, Snor, Paapje en Grauwe Gors.

Grote Karekiet in Hortobágy Halastó (PvP).

Grauwe Gors bij Hortobágy Halastó (PvP).

Daarnaast zagen we ook Temminck's Strandloper, Vorkstaartplevier, Witvleugelstern, Roodhalsfuut, Zwarte Ibis, Woudaap, Blauwe Kiekendief, Grauwe Kiekendief, Ransuil, Baardmannetje, Paapje en Sperwergrasmus.

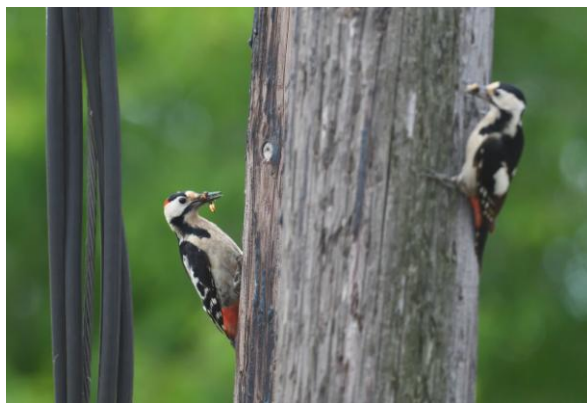

Enkele karakteristieke soorten van de Hortobágy (PvP & TH)

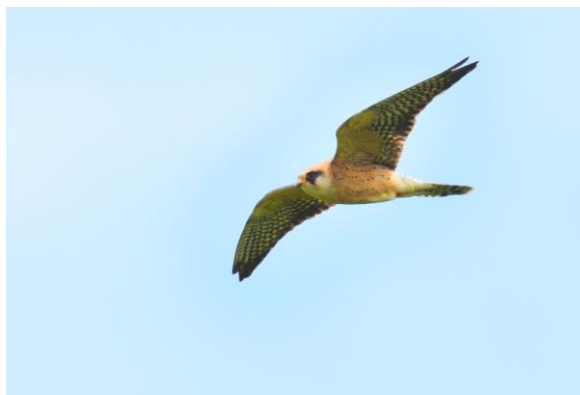
We kwamen in Hortobágy een bekende tegen: Bjorn van Gestel, dorpsgenoot van Paul en oud VWG-lid (TH).

In dorpen vind je de Syrische Bonte Specht. Ze zijn niet zeldzaam maar je moet wat geluk hebben om ze te zien.

Syrische Bonte Spechten in het dorpje Egyek (PvP).

In het gebied komen diverse Roekenkolonies voor en het is grappig dat sommige van die kolonies Roodpootvalken huisvesten. Die broeden dan in een oud Roekennest of in een nestkast.

♂ en ♀ Roodpootvalk bij Szálkahalom (PvP, TH).

Epiloog

De dag na thuiskomst ging Tom voor de zekerheid naar de huisarts en kon meteen door naar het ziekenhuis om röntgenfoto's te laten maken. Op die foto's waren scheurtjes en dislocaties van teenbotjes te zien en daarom meteen een CT-scan er achteraan voor meer detail. Enkele dagen later vertelde een chirurg dat een operatie van het zgn. lisfranc letsel nodig is waarna een langdurig herstel zal volgen. Op 4 juni ging Tom onder het mes. De chirurg had bijna drie uur nodig om de botjes en pezen met plaatjes, schroeven en draden aan elkaar en in gelid te zetten. Toch wat anders dan de diagnose in Hongarije... ■